

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра економіки, підприємництва та маркетингу

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента

УРБОЕКОЛОГІЯ ТА МУНІЦИПАЛЬНА ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА

підготовки магістра
спеціальності 051 Економіка
освітньо-професійної програми Економіка довкілля і природних
ресурсів

Силабус освітнього компонента «УРБОЕКОЛОГІЯ ТА МУНІЦИПАЛЬНА ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА» підготовки магістра у галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 051 Економіка, за освітньо-професійною програмою Економіка довкілля і природних ресурсів

Розробник: СУР'ЯК А.В., доцент кафедри економіки, підприємництва та маркетингу, кандидат економічних наук, доцент

Погоджено:

Гарант освітньо-професійної програми:

Олена ПАВЛОВА

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри економіки, підприємництва та маркетингу
протокол №1 від 29.08.2023 р.

Завідувач кафедри

Олена ПАВЛОВА

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	05 Соціальні та поведінкові науки 051 Економіка Економіка довкілля та природних ресурсів Магістр	Вибірковий
Кількість годин/кредитів ECTS 120/4		Рік навчання 2
		Семестр 3
ІНДЗ: немає		Лекції 10 годин
		Практичні (семінарські) 14 год
		Лабораторні 0 год.
Мова навчання		Індивідуальні 0 год.
		Самостійна робота 88годин
	Консультації 8 годин	
	Форма контролю: залік	
	Українська	

II. Інформація про викладача (-ів)

Сур'як Алла Володимирівна, к.е.н., доцент кафедри економіки, підприємництва та маркетингу, моб. 066 775 91 78 E-mail: surjak.alla@vnu.edu.ua

Дні занять розміщено на <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента.

Освітній компонент «Урбоекологія та муніципальна економічна політика» належить до переліку вибірових освітніх компонентів за освітнім ступенем «Магістр» що вивчає створення комфортного середовища та муніципальну економічну політику

урбанізованих територій з урахуванням природно-кліматичних чинників, закономірностей створення середовища і забезпечення його економічної рівноваги для рівноваги з природним середовищем, засвоєння основних сучасних концепцій та технологічних підходів до реконфігурації індустріальних напрямів діяльності, спрямованих на зменшення забруднення і збереження природних ресурсів на локальному, регіональному та глобальному рівнях.

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Мета освітнього компонента – засвоєння здобувачами освіти основних понять урбоекології, екологічних проблем міст та оптимальних шляхів їх вирішення через муніципальну економічну політику
Завдання :освітнього компонента - класифікувати природні фактори та фізико-біологічний, економічний, фізіологічний, соціальний підходи до оцінки екологічних процесів впливу на економіку їх вивчення та практичне використання характеризувати та застосовувати витратний та результатний підходи через муніципальну економічну політику до економічної оцінки природних факторів. тенденції екологізації економіки, характеризувати відтворювальний механізм економіки, його складові для сталого розвитку через удосконалення економічної поведінки суб'єктів господарювання в умовах ринкової економіки.

3. Результати навчання (компетентності).

Загальні компетенції

ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК2.Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4.Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК8.Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

Фахові компетенції

СК1.Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень.

СК5.Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку.

СК6.Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.

СК7.Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання.

СК9.Здатність застосовувати науковий підхід до формування та виконання ефективних проєктів у соціально-економічній сфері.

СК10.Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.

Програмні результати навчання

ПРН- 1.Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.

ПРН 2. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.

ПРН 7.Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.

ПРН12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.

ПРН13. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.

ПРН14. Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.

4. Структура освітнього компонента

Схема освітнього компонента денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Пр.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Місто як екосистема середовище міських екосистем.						
Тема 1. Предмет і методи урбоекотології етапи її розвитку та функції для регіональної економіки, муніципальної економічної політики.	8	1	1	6	-	О,ДС,ДБ РМГ / 5
Тема 2. Місто і міське середовище як об'єкт муніципальної економічної політики.	7		1	6	-	О,ДС,ДБ РМГ / 5
Тема 3. Міське господарство та політика сталого розвитку сучасної економіки	10		1	8	1	О,ДС,ДБ РМГ / 5
Тема 4. Повітряне середовище міста та особливості формування повітряного середовища міських систем.	11	1	1	8	1	О,ДС,ДБ РМГ / 5
Разом за модулем 1	36	2	4	28	2	20
Змістовий модуль 2. Екосередовище та муніципальна економічна політика.						
Тема 5. Водне середовище міських екосистем в муніципальній економічній політиці сучасної економіки	9	1	1	6	1	О,ДС.,РЗ / 5
Тема 6. Водне середовище міста та його розвиток для ефективного господарювання .	10	1	1	8	-	О,ДС,ДБ РМГ / 5
Тема 7. Зони санітарної охорони джерел водопостачання в екосистемі міста.	12	1	2	8	1	О,ДС,ДБ РМГ / 5

Тема 8. Очищення стічних вод-світовий досвід та муніципальна економічна політика.	12	1	2	8	1	О,Т,РЗ/ 5
Разом за модулем 2	43	4	6	30	3	20
Змістовий модуль 3. Ресурсозберігання та муніципальна економічна політика.						
Тема 9. Ресурсоспоживання міст в муніципальній економічній політиці.	11	1	1	8	1	О,Т,РЗ/ 5
Тема 10. Енергетика і довкілля – проблеми розвитку та системності в муніципальній економічній політиці.	8	1	1	6	-	О,ДС, ДБ,РЗ/ 5
Тема 11. Функції рослинного покриву в містах та озеленення міст в умовах сучасного господарювання.	11	1	1	8	1	О,ДС,РЗ/ 5
Тема 12. Техногенні чинники розвитку урбоєкосистеми та їх врахування в муніципальній економічній політиці.	9	1	1	6	1	О,ДС, РЗ ДБ,/ 5
Разом за модулем 3	41	4	4	30	3	20
Модульні контрольні роботи теми 1-12						40 / кожна робота окремо 10. 15.15
Всього годин / Балів	120	10	14	88	8	100

Методи контролю *: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, П – презентація роботи; Р – реферат, О-опитування, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

5. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота здобувача освіти (СРЗО) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються здобувачем освіти самостійно під методичним керівництвом викладача.

До завдань самостійної роботи, які запропоновані здобувачам освіти, віднесено:

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Робота з вивчення рекомендованої літератури.
3. Вивчення основних термінів та понять за темами дисципліни.
4. Підготовка до практичних занять, дискусій, роботи в малих групах, тестування.
5. Контрольна перевірка кожним здобувачем освіти особистих знань за запитаннями для самоконтролю.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти

Відвідування занять є обов’язковим для вивчення навчального компоненту. Про відсутність з поважних причин здобувачі освіти зобов’язані доводити до відома викладача заздалегідь. За об’єктивних причин (наприклад, хвороба, карантин, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із деканатом та викладачем.

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти. Результати навчання, здобуті шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в ВНУ імені Лесі Українки шляхом валідації (https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2021-02/Polozhennia_%20vyznannia_rezultatuv_navchannia_formalnoi.pdf).

Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, контрольній роботі тощо, які передбачені силабусом навчальної дисципліни:

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність не підтвердження здобувачем результатів такого навчання.

Політика щодо академічної доброчесності.

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату. Списування під час модульних контрольних робіт та заліку заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-2 бали). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

V. Підсумковий контроль

Залік відбувається на підставі результатів виконання усіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру: аудиторної роботи під час лекційних, практичних, самостійної роботи, модульних робіт. Залік виставляється за умови, якщо здобувач освіти виконав усі види навчальної роботи, які визначені програмою (силабусом) навчальної дисципліни, та отримав не менше ніж 60 балів. У випадку незадовільної підсумкової семестрової оцінки, або за бажання підвищити рейтинг, здобувач освіти може добрати бали, виконавши певний вид робіт (наприклад, пройти тестування по всіх темах, зробити розрахункові завдання тощо).

Перелік питань на залік

1. Історія розвитку, основні поняття урбоекології .
2. Характеристика розвитку міських систем та їх врахування в муніципальній економічній політиці..
3. Місто як складна екологічна система (урбоекосистема) та об'єкт муніципальної економічної політики..
4. Місто як геоекосистема територіально -виробничого комплексу.
5. Взаємодія міст з біотичними та абіотичними компонентами природного Середовища його врахування в муніципальній економічній політиці..
6. Основні причини та закономірності створення урбанізованих територій.
7. Вплив фізичних чинників та забруднень на міське середовище та прилеглі території .
8. Джерела забруднень міського середовища і шляхи ефективного господарювання.
9. Міграція та трансформація забруднювачів у компонентах міського середовища: шляхи зменшення.
10. Вплив міського середовища на людину, на населення міста – врахування в муніципальній економічній політиці..
11. Рівень інтенсивності дії міського середовища та специфіка впливу на людину, населення міста.
12. Позитивні та негативні аспекти життя у місті – врахування в економічній політиці.
13. Збереження екологічної рівноваги урбоекосистем.
14. Фактори, що впливають на здоров'я населення.
15. Методи контролю за вмістом шкідливих речовин у повітрі, воді, ґрунті тощо та рівнями дії фізичних факторів на здоров'я людини.
16. Ландшафтно-архітектурна та просторова організація міського середовища.
17. Причини та джерела інтенсифікації процесів урбанізації у світі.
18. Основні риси урбанізації : сучасні тенденції в світі та Україні.
19. Загальні закономірності розміщення міст.
20. Фактори, що впливають на розмір міст, економіку міста та чисельність населення.
21. Абсолютні та відносні демографічні показники - врахування в муніципальній економічній політиці.
22. Сучасні концепції створення міського середовища.
23. Екологічне значення управління процесами урбанізації .

24. Всесвітні тенденції розвитку міст та міських систем: врахування в практиці господарювання.

25. Міське середовище як об'єкт екологічних досліджень.

26. Міське планування. Сучасні теорії та моделі міського планування.

27. Вплив урбанізованих територій на передмістя.

28. Фактори оточуючого міського середовища, критерії та показники їх оцінки і контролю.

29. Забруднення ґрунтів, атмосферного повітря, забруднення та виснаження водних об'єктів на урбанізованих територіях.

30. Шум і вібрація, джерела, методи контролю рівнів їх впливу на здоров'я людини.

31. Небезпеки, пов'язані з забрудненням міських систем електромагнітними електростатичними полями, їх джерела та вплив на рослинний і тваринний світ, на людину тощо.

32. Міста як джерела теплового забруднення довкілля.

33. Джерела радіаційного забруднення, методи контролю.

34. Екологічний паспорт міста та його місце в муніципальній економічній політиці..

35. Клімат міста, формування мікроклімату міського середовища.

36. Соціопсихологічні фактори впливу міського середовища на людину.

37. Хвороби сучасності. Територіальна залежність різних видів захворювань населення України.

38. Природно-ресурсний потенціал регіону в муніципальній економічній політиці.

39. Рослинний та тваринний світ міських систем.

40. Роль зелених насаджень у життєдіяльності міст.

41. Стійкість рослин до антропогенного навантаження. – врахування у видатках міста.

42. Проблеми збереження природних ландшафтів – врахування у видатках міста..

43. Соціальні, еколого-економічні проблеми, що виникають внаслідок процесів урбанізації .

44. Соціально-економічна диференціація міських мешканців.

45. Забезпеченість житлом. Безробіття. Забезпечення міст продуктами.

46. Проблема енерго- та тепlopостачання урбанізованих територій.

48. Особливості водopостачання міст з підземних джерел та поверхневих водойм.

49. Екологічні проблеми сучасних енерговиробничих підприємств.

50. Адміністративні функції місцевих органів управління.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 - 81	
67 -74	
60 - 66	
1 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна література

1. Василенко І.А., Півоваров О.А., Трус І.М., Іванченко А.В. Урбоекологія : навч. посіб. Дніпро : Акцент ПП, 2017. 309 с.

2. Запорожець О., Мовчан Я., Гавриленко В., Гаврилюк Р., Гай А., Гулевець Д. [та ін.]. Елементи сучасної урбоекології : навч. електронний посіб. Київ : НАУ, 2015. 265 с.

3. Климчик О.М., Багмет А.П., Данкевич Є.М., Матковська С.І. Екологія міських систем: навч. посіб. Частина 1. Житомир : Видавець О.О. Євенок, 2016. 460 с.

4. Чорна В.І., Кацевич В.В. Урбоекологія. Практикум : навч. посіб. Дніпро :Акцент ПП, 2019. 180 с.

5. Мовчан Я.І., Шаравара В.В., Федоришин Б.О. Моніторинг екологічних ризиків

поводження з опалим листям на урбанізованих територіях. Вісник Кам'янець-Подільського націон. ун-ту ім. Івана Огієнка. Серія Екологія. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський націон. ун-т ім. Івана Огієнка, 2018. Випуск 1. С. 175–184.

6. Франчук Г.М., Запорожець О.І., Архіпова Г.І. Урбоекологія і техноекоекологія: підруч. для студентів екол. спец. ВНЗ. Київ в : НАУ-друк, 2019. 494 с.

7. Чайка В.М., Рубежняк І.Г., Мінйло А.А. Екологія міських екосистем (урбоекологія) : посібник. Київ в : Компринт, 2016. 337 с.

8. Філіпова Л.М., Стадник А.П., Мацкевич В.В., Карпук Л.М., Василенко І.Д. Урбоекологія та фітомеліорація : навч. посіб. Біла Церква : ТОВ «Білоцерківдрук», 2018. 214 с.

Додаткова:література

1. Солуха Б.В., Фукс Г.Б. Міська екологія : навч. посіб. Київ в : КНУБА, 2018. 338 с.

2. Франчук Г. М., Ісаєнко В. М. Урбоекологія. К.: НАУ, 2018. 136 с.

3. Кучерявий В.П. Урбоекологія: підручник для студ. вищ. навч. зак. Львів : Вид-во «Новий Світ-2000», 2021. 460 с.

4. Гуцуляк В.М. Ландшафтна екологія: геохімічний аспект: навч. пос. Чернівці: Рута, 2019. 272 с.

5. Кучерявий В.П. Озеленення населених місць : підручник. Львів : Світ, 2017. 456 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

2. Бібліотека ім. В.Г. Короленко. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>

3. Студентська електронна бібліотека URL: <http://www.lib.ua-ru.net/>

4. Нормативно-правова база України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>

5. Державний служба статистики URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

6. Інформаційні ресурси у цифровому репозиторії бібліотеки ВНУ імені Лесі Українки. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua>

7. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>.